

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА КИТАЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

КУРСОВА РОБОТА

з китайської філології

на тему:

ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ АНТОНІМІЇ В
КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

Кузнецова Богдана Сергійовича

Студента II курсу, групи Кит05-22

Спеціалізація 035.06 Східні мови і літератури

Філологія(Переклад(китайська))

Науковий керівник: доц. Костанда Ірина Олександрівна

Національна шкала _____

Кількість балів _____ ЄКТС _____

Члени комісії

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АНТОНІМІЇ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА КИТАЙСЬКІЙ МОВІ.....	4
1.1 Антонімія в українській мові.....	4
1.2 Антонімія у сучасній китайській мові.....	9
Висновки до розділу 1.....	12
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ АНТОНІМІЇ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА КИТАЙСЬКІЙ МОВІ.....	13
2.1 Використання антонімів у сучасній українській мові.....	13
2.2 Використання антонімів у сучасній китайській мові.....	15
Висновки до розділу 2.....	19
ВИСНОВОК.....	19
论文摘要.....	20
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	21

ВСТУП

Мова не є простим нагромадженням її одиниць фонем, морфем, лексем, конструкцій. Це складний, багатоплановий механізм, який має свою внутрішню організацію – структуру. Антоніми є невід’ємною частиною будь-якою мови, китайська мова не є виключенням. У китайській мові антоніми займають важливу роль.

Актуальність роботи зумовлюється дослідженням функціонально-структурних особливостей антонімії в сучасній китайській мові та порівняння їх з українською мовою.

Метою роботи є дослідження функціонально-структурних особливостей антонімії в сучасній китайській мові та української мови.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань:

1. Виявити функціональне значення поняття "антонім" та "антонімія";
2. Розуміння їхніх відмінностей, умов, засобів будування та використання;
3. Визначити в яких аспектах мови вони використовуються.

Об’єктом дослідження є антонімія та антоніми.

Предмет: функціонально-стилістичні особливості антонімії в китайській мові та українській мові.

Методи дослідження: Аналіз антонімії та антонімів для визначення функціонально-структурних особливостей використовуючи наукові джерела.

Практичне значення цього дослідження полягає в можливості його використання у викладанні дисципліни “Практична граматики китайської мови”, а також для подальшого дослідження особливостей китайської мови.

Наукова новизна даного дослідження полягає у глибокому дослідженні антонімії та антонімів як мовного явища що дозволяє ширше поглянути на антонімію.

Матеріалом цього дослідження є наукові джерела та дослідження про антонімію.

Структура: Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного з розділів, загального висновку до всієї роботи, анотації та списку використаної літератури. Обсяг роботи становить 24 сторінки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АНТОНІМІЇ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

Антоніми – це слова протилежні за значенням. Антоніми в мові існують тому, що в самій дійсності та в людських оцінках існують предмети, явища, дії, ознаки з протилежними якісними, кількісними, просторовими й часовими властивостями. Мова лише як інструмент, називає ці якості.

1.1 Антонімія в українській мові

Антонімія належить до мовних явищ. Вона характеризує особливості відношень між значеннями слів, а не самих предметів. На сьогодні дослідники єдині у своїх поглядах на розуміння смислової протилежності, закріпленої у нормах слововживання як основи антонімії (Л. Максимов, Л. Новиков, Ю. Апресян та інші). Найчастіше протилежність розглядається з погляду відображення в лексичній семантиці слова певних понять. Відношення між поняттями є чинником визначення логічної основи антонімії. При такому підході до визначення основи антонімії важливо брати до уваги весь спектр відношень протилежності: відмінності всередині однієї сутності (стан, рух, якість, відношення тощо); крайні вияви такої сутності; полярну семантику оцінного характеру; протилежності, що визначаються з точки зору різних учасників комунікативної ситуації, які знаходять своє відображення у регулярних слововживаннях лексичних одиниць. Антоніми – це слова з протилежним значенням, що виражають несумісні поняття. Як зазначає Ірина Мариненко у своєму практикумі “Лексикологія української мови”, антоніми це слова, різні за звучанням і написанням, що належать до однієї частини мови і мають протилежне лексичне значення. Більшість антонімів позначають полярно протилежні поняття, між якими не може бути проміжного поняття. Однак існують і такі антоніми (градуальні), між якими можливі перехідні ланки, що позначають проміжні ознаки. Такі слова, які називають серединні, перехідні поняття між антонімами, називаються мезонімами. Також вона виділяє антоніми за структурою:

- 1) Різнокореневі, або лексичні (вперед - назад);

2) Однокореневі, або словотвірні (контрадикторні), що будуються за допомогою префіксів які протилежні за значенням;

Та з погляду мови і мовлення:

1) Загальномовні (узуальні) – антоніми, що існують у системі мови;

2) Мовленнєві (контекстуальні) – антоніми, що виникають у певному контексті;

Мовними антонімами не можуть стати слова, пов'язані з різними частинами мови або лексичними рівнями. Антоніми не можна підібрати до власних назв.

На використанні антонімів ґрунтується така стилістична фігура, як антитеза – навмисне зіставлення або протиставлення понять із метою їх виділення. Ще слід зазначити що за допомогою антонімів будуються оксюморони – поєднання протилежних за змістом понять, які разом утворюють нове поняття, а близькими до явища антонімії є конверсиви – слова, що описують одну й ту саму ситуацію з погляду різних учасників та прагматичні антоніми – слова, які не позначають протилежних явищ, а називають поняття, що регулярно протиставляються в мовленні. Окремим різновидом антонімії є енантіосемія – поєднання протилежних значень в одному слові. (Мариненко, 2017, с. 172)

М.П. Кочерган у “Слово і контекст” зазначає, що антонімія, особливо з синонімією вивчалась лінгвістами менше, а синтагматичні властивості антонімів завжди привертали увагу дослідників, більше того, майже в усіх дослідженнях частковий збіг сполучуваності або можливість хоч би часткової взаємозамін. Сполучуваність антонімів з іншими словами дуже нагадує сполучуваність синонімів. Пояснюється це тим, що антоніми, як і синоніми, семантично близькі слова. Антоніми виступають як знаки “роздвоєної на протилежності єдності, одночасно визначаючи межі вияву тієї чи іншої якості, дії, відношення, тощо, і вказуючи на безперервний зв'язок протилежностей у кожному конкретному вияві сутності”, вони завжди є видовими сутностями однієї родової. Антонімічні відношення — це такі ж протиставлення в системі лексики слів за їх значенням, як і синонімічні. (Кочерган, 1980)

Антонімія характеризується однотипністю смислових структур її одиниць, протиставлених парадигматично за однією диференційною ознакою протилежними семами їхніх значень. Антоніми мають подібні смислові структури і тлумачення й розрізняються протиставленням протилежних сем. Антоніми, як і синоніми, утворюють групи семантично близьких за функцією одиниць. Антонімія виникає лише тоді, коли існує не менше двох семантично співвідносних слів, протилежних за значенням. Антоніми існують, як мінімум, попарно, два (чи більше) близьких за функцією протиставлення слова утворюють антонімічний ряд. Кожен із членів цього ряду може мати синоніми. Слова в антонімічних парах (і рядах) вступають у складні відношення, утворюючи свого роду антонімічні парадигми. Підставою для зближення і зіставлення можуть служити споріднені словотвірні зв'язки або загальний понятійний зміст в одній тематичній парадигмі. Зближення може відбуватися і за іншими логічними, функціонально-семантичними, стилістичними й іншими ознаками.

Л. Новиков виділяє антоніми-квалітативи, антоніми-контративи, антоніми-комплементативи, які розрізняються характером сем, що протиставляються. В антонімах-квалітативах диференційні семи виражають якісно протилежний ступінь протиставлення ознаки, стану. Такі опозиції характерні для прикметників однієї тематичної групи. Прикладом антонімів-контративів можуть бути слова, що позначають явища з протилежною спрямованістю. Диференційні семи, за якими протиставляються антоніми, органічно пов'язані з семою 'напря́м', яка найчастіше присутня у семантиці дієслів. У змісті антонімів-комплементативів є взаємовиключні протилежні ознаки, між якими не може бути градуальних переходів. (Мойсієнко, Бас-Кононенко, Бондаренко та ін., 2010, с. 270)

Антоніми об'єднують не в ряди (як синоніми), а в пари, А. Грищенко подав таке визначення антонімів – “це слова, які належать до однієї й тієї ж частини мови і мають протилежне значення.” В «Енциклопедії української мови» міститься повніше визначення цього поняття: антоніми – це слова (переважно однієї частини мови) чи їхні окремі значення, а також стійкі словосполучення, афікси, граматичні форми, зокрема синтаксичні конструкції, що, тісно поєднуючись певною семантичною

спільністю, розрізняються на цій же основі максимально протилежними значеннями. Антонімія найповніше і найвиразніше виражається в лексиці. Сучасні мовознавці зазначають, що обов'язково необхідна умова антонімічних відношень між словами полягає в наявності в їх значеннях таких ознак, яким властива своєрідна шкала якісних чи кількісних змін, перехід у крайню протилежність. (Бодик, Рудакова, 2011)

Сучасними науковцями проблема антонімії розглядається як:

- 1) Філософська (антонімія опосередковано пов'язана з об'єктивною дійсністю й відображає відмінності всередині однієї сутності);
- 2) Логічна (підгрунття антонімії складають несумісні протиставлені видові поняття, об'єднані спільним значенням родового поняття);
- 3) Лінгвістична (опозитивність, виражена словесно, стає мовним явищем).

Філософський аспект цієї проблеми передбачає вирішення питання про зв'язок антонімії з об'єктивною реальністю. Антонімія притаманна будь-якій семіотичній системі й зумовлюється властивостями названих об'єктів. Сама структура реальної дійсності визначає особливості мислення, яке пізнає цю дійсність, тому в мові і, зокрема, в термінології відображаються протилежності, що існують у природі і суспільстві незалежно від людської свідомості. Під час опису істотних відмінностей однорідних предметів, явищ, якостей та ознак у людей виникають асоціації за контрастом, які потім знаходять свій вияв у мові. Основним критерієм виділення антонімів українські та зарубіжні науковці називають саме семантичний критерій, за яким головною ознакою антонімів є протилежність їхніх значень, про що свідчать симетричні тлумачення значень слів, які зафіксовані й різняться лише одним компонентом. Вони не відкидають й інших, допоміжних, критеріїв виявлення антонімічності між словами, якими є регулярне протиставлення антонімічних слів у типових синтаксичних конструкціях, майже однакова сфера лексичної поєднуваності протилежних слів. Слова ж конкретні, які не мають оцінної семантики, не можуть антонімізуватися. (Дерба, 2013)

Антонімія – одна з найскладніших та поліфункційних лінгвістичних універсалій, підгрунттям якої є асоціація, побудована на контрастах, що відображають істотні відмінності однорідних явищ, предметів, дій, якостей. Антонімами вважають

лексеми, що належать до однієї частини мови, означають протилежні вияви того самого явища, які взаємозаперечують, але водночас й уможлиблюють один одного. Термін антоніми вперше вжив О.М. Пешковський, який зазначив: «Ніщо так не допомагає виявити відмінність між синонімами, як добір до них антонімів, слів із протилежним значенням». За характером співвідношення коренів антонімічних лексем українські та закордонні мовознавці вирізняють різнокореневі антоніми, що мають різні протиставлені основи, та спільнокореневі, у яких протилежність значень двох лексем є наслідком приєднання до того самого слова взаємопротилежних за змістом префіксів або суфіксів, що вможлиблює породження опозиційного значення. На думку Л.А. Булаховського, антоніміями можуть бути лише різнокореневі слова. У спільнокореневих антонімах антоніміїні афікси або частини складних слів надають їм протилежного змісту, тобто утворюють антонімічні пари. Антонімічні відношення між частинами цих пар постають за умови, що словотворчий формант не просто заперечує семантику слова, а надає йому нового значення. В українському мовознавстві проблема антонімії спочатку постала в лексичному аспекті, тобто як лексичне явище. Її ґрунтовно досліджено у працях Л.А. Лисиченко, присвячених аналізу семантичної структури слова. У теоретичній лексикології антонімію визначали як реалізацію принципу «доповнення», що вможлиблює на основі аналізу протиставлень потрактувати ціле як сукупність суперечностей. За такого підходу до складу лексичних антонімів належали і словотвірні антоніми, тобто одиниці, утворені за допомогою словотворчих засобів, причому протиставлення оперте на протилежність префіксів і суфіксів або перших компонентів складних слів за однакових других. (Денисовець, 2020)

1.2 Антонімія у сучасній китайській мові

Антоніми - це група слів з протилежними значеннями.

Коли ми щось пишемо й нам потрібний контраст мовлення, нам часто потрібні антоніми, тобто ми використовуємо контраст протилежного твердження для вираження наших ідей. Розрізняють два типи антонімів: абсолютні антоніми та відносні антоніми:

- 1) **Абсолютні антоніми.** Цей тип антонімів виражає протилежні сторони речей. Вони характеризуються як “або/або” і немає проміжної ситуації. У практичному застосуванні підтвердження однієї сторони має заперечувати іншу сторону, а заперечення однієї сторони має підтверджувати іншу сторону.
- 2) **Відносні антоніми.** Цей тип антонімів виражає дві ситуації, в яких речі протиставляються одна одній, і для них характерна наявність проміжної ситуації. Вони вживаються таким чином, що ствердження одного обов'язково обґрунтовується іншим, але заперечення одного не може бути обґрунтоване іншим.

У зв'язку з існуванням багатозначних слів і синонімів відповідний зв'язок між антонімами є більш складним, і іноді слово має більше ніж один антонім. За допомогою антонімів можна утворити ряд двоскладових слів. Важливо не судити про лексичну природу утворених з нього двоскладових слів за лексичною природою антонімів, що використовуються для утворення слів. Ми доволі часто висловлюємо протилежні значення, додаючи негативні слова перед початковими словами, наприклад: “好” - “不好”, “美” - “不美”, тощо. Але вони не є антонімами, хоч і мають антонімічні зв'язки, тому що “好” - “不好”, “美” - “不美” складаються з префіксу “не” та іншого слова. Саме у антоніма є відповідні умові його утворення:

- 1) Слово має мати спільні риси понять або речей, наприклад: “чоловік” та “жінка” мають спільну рису - “стать”. “Чорний” та “білий” мають спільну рису - “колір” що робить їх антонімами. Але на прикладі слів: “малий” та “важкий” їх неможливо назвати антонімами через те що “малий” може позначати об'єм, площу, зріст, а “важкий” позначає вагу.
- 2) Антоніми повинні мати симетрію, тобто однакову кількість складів.
- 3) Антоніми повинні мати однакову частину мови, наприклад: “傻子” (дурник) це іменник, а “聰明” (розумний) це прикметник. Вони не можуть бути антонімами, але можуть мати антонімічні зв'язки.
- 4) Стилiстичне забарвлення антонімів має бути однаковим. Наприклад: “生”(життя) - “死”(смерть).

З наведених вище умов виникнення антонімів видно, що антоніми за значенням мають протилежні основи, намагаються прагнути до однаковості один з одним, наприклад, вимога однакового складу, однакового лексичного, стилістичного забарвлення, тощо. Це прямо протилежне синонімам. Синоніми часто ґрунтуються на однаковому значенні, але завжди є відмінності, наприклад різне використання, різний стиль і колір тощо. Синоніми шукають подібність у відмінностях, тоді як антоніми шукають подібності у відмінностях. (万, 2000)

Антонім до певного слова іноді може асоціюватися в нашій свідомості одразу, і такі антоніми здебільшого асоціюються з основним значенням. Але слово не обов'язково має лише один відповідний антонім; якщо це багатозначне слово, воно може мати різні антоніми і навпаки, два різних слова можуть мати один і той самий антонім. Виходячи з вищесказаного, можна зрозуміти, що антоніми є хорошим інструментом для вираження контрастів у мові. Якщо ми хочемо протиставити різні явища одне одному, нам потрібно використовувати антоніми для їх вираження. Використання антонімів робить смислове значення зрозумілішим і виразнішим. (周, 2005)

Сун Чан Сю у своєму словнику «汉语词汇» (1956 р.) дав визначення поняттю "антонім" як протилежні по змісту слова. Значення антоніма постійно перебуває у протиставлених зв'язках.

Хе Ай Жень у «普通话词义» (1957 р.) визначив антонімію як "два слова, лексичні значення яких утворюють протилежне або протилежні відносини, є антонімами", і на основі попередніх досліджень класифікував антоніми на дві основні категорії, відносні антоніми та абсолютні антоніми, виходячи з існування або відсутності проміжного третього значення у двох лексичних значеннях, і це твердження було загальноприйнятим іншими вченими.

Ши Ань Ши та Чжань Жень Фен у 1983 році зазначають що антонім є досить важливим лінгвістичним явищем, поширеним у різних мовах настільки, що майже всі монографії чи підручники з лексикографії та семантики повинні згадувати про нього та обговорювати.

Янь Ця Мао та Чжан Цзянь Юн у 2006 році сказали, що вивчення антоніма до 1950-х років був періодом зародження, у якому домінували екзегетична практика та стилістичні дослідження.

У "Сучасній китайській мові" (1981) за редакцією Ху Юй Шу зазначено: "Існування антонімів є відображенням суперечностей і протилежностей об'єктивних речей. Однак антонім - це своєрідне мовне явище, і не всі суперечливі та протилежні речі й поняття виражаються за допомогою антонімів."

Го Лян Фу у 2000 році також зазначає, що "слова і словосполучення є різними мовними одиницями, і навіть якщо вони мають протилежні значення, вони, безумовно, не можуть утворювати антоніми". (Wang, 2016)

М. П. Кочерган у своєму посібнику "Загальне мовознавство" (2010) дає визначення поняттю антонім як "різні за звучанням слова, які протилежні, але співвідносні за значенням". Таким чином Кочерган виділяє чотири групи антонімів, які різняться характером протиставлення:

1. Контрарна протилежність (тобто такі, які перебувають в градуальній опозиції, через що між ними можна поставити слово, яке позначає щось середнє);
2. Антоніми, які виражають комплементарні відношення (тобто такі, які виражають доповнювальні відношення);
3. Антоніми, які виражають контрадикторну протилежність (тобто такі, що вживаються з заперечним префіксом *не-*);
4. Антоніми, з векторною протилежністю (тобто такі, які передають значення напрямку).

Китайські антоніми надзвичайно багаті, що може зробити мову контрастною, лаконічною і стислою, з глибоким змістом і виразними образами, і вони є важливими лексичними засобами для створення риторичних моделей контрасту, парності, імітації, протиставлення, точного застереження тощо, які можуть створювати особливі риторичні ефекти. Доречне вживання антонімів дозволяє висвітлити ознаки людей, речей чи явищ, значно підсилити виражальну силу мови.

Висновки до розділу 1

Аналізуючи надану інформацію, нами було досягнуто розуміння відмінності будови та використання антонімії та антонімів у китайській та українській мові. Ми можемо зрозуміти, що антонімія в китайській мові є більш особливою ніж в українській мові та має більше історії й багатого сенсу що тягнеться ще до нашої ери. Також слід зазначити що антонімія дозволяє набути більшого сенсу і значення у реченні та використовувати різні прийоми порівняння без яких взагалі неможливо у всіх проявах мовлення. Важливо додати що не всі слова є антонімами між собою, а лише можуть мати антонімічні пари та зв'язки, щоб мати саме антонім потрібно дотримуватись відповідних вимов згідно української та китайської мови.

РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНАЛЬНО-СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ АНТОНІМІЇ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

2.1 Використання антонімів у сучасній українській мові

Гендер визначають як сукупність сформованих культурою біологічних і мовленнєвих ознак, соціальних ролей, особливостей психіки й поведінки, якими різняться чоловіки (маскулінні особи) та жінки (фемінні особи). Останні десятиліття українські мовознавці активно долучаються до лінгвістично зорієнтованих гендерних досліджень, проте не можна стверджувати, що українська мовленнєва поведінка та лексичні й граматичні засоби її репрезентації вивчені з позицій статево-рольових характеристик. Зазвичай дослідники розглядають загальні закономірності гендерного вибору мовних засобів, однак повсякчас оминають докладний аналіз окремих лексичних одиниць. Антонімічна інтенція є одним із найсильніших психолінгвістичних виявів мовленнєвої поведінки: слово-стимул викликає антонімічне слово-реакцію. У дослідженні Тараненко К. В. вона запропонувала жінкам обрати антонімічні асоціації до слова-стимулу *грубий*, і в результаті отримала антоніми: *ніжний, ввічливий, делікатний, ласкавий, чуйний, лагідний, вишуканий*. Чоловіки які також приймали участь в експерименті крім загального антоніма *ніжний*, назвали слова: *культурний, м'який, точний*. З допомогою експерименту вона визначає що “жінки надають перевагу емоційно-чуттєвій стороні явища дійсності, натомість чоловіки – конкретності та предметності” та підтверджує теорію Е. Болтенко що “жінки більше, ніж чоловіки, зосереджені на своєму внутрішньому світі, тому в їхньому лексиконі трапляється більше слів, які описують почуття, емоції. Мова й мовлення чоловіків характеризуються стислістю, чіткістю, динамічністю, агресивністю та демонстрацією переваги”. Аналізуючи художні твори авторів чоловіків та жінок, Тараненко К. В. визначила що у жінок переважають антонімічні опозиції побудовані на основі емоційно-оцінних слів, а чоловіки у своєму мовленні також вдаються до опису внутрішнього стану, почуттів і переживань, проте оперують нейтральними з позицій емоційності антонімами. (Тараненко, 2016)

Таким чином ми можемо зрозуміти, що в антонімічних парах чоловіків переважає чіткість та стислість, а у жінок більш описові антонімічні пари. А

особливості таких антонімічних пар є навколишнє середовище, яке у жінок та чоловіків різне.

У своєму дослідженні Миколенко Т. М, досліджує антонімічні відношення одиниць сленгу української мови та виділяє 6 основних лексичних груп сленгу:

- 1) “Назви людини”;
- 2) “Назви дій”;
- 3) “Назви оцінок, характеристика предметів, явищ, ситуацій”;
- 4) “Назви емоцій, станів”;
- 5) “Назви частин людського тіла”;
- 6) “Назви предметів та явищ”;

Найбільш виразне протиставлення є у групі “Назви людини”, що являє систему лексичних значень слова на основі критеріїв: статі, фізичних ознак, родинних та дружніх зв’язків.

Основою для семантичного протиставлення може виступати вказівка на стать: *мужик, мен, штемп* (чоловік, хлопець) – *кубіта, чувачка, герла* (жінка, дівчина); вік: недоросль шмакодявка (молода людина) – *вішалка, шкана* (людина похилого віку); фізичні ознаки: *тумба* (високий і товстий) – *вжик* (маленький і худий), *хайратий* (з довгим волоссям) – *макогін* (лисий); фізичну сила: *кінь, демон, накачений, звір* (сильний) – *пуцьвірок, рахіт, рахітний* (слабкий); зовнішню привабливість: *поломок, чучундра, жаба* (негарна) – *морковка, ляля* (красива); соціальні характеристики: *перець, абрикос, мажор* (багатий) – *жебро, ніцета, бомж вокзальний* (бідний). Дослідники виділяють високий рівень синонімізації як одну з основних рис сленгу. Це зумовлює наявність антонімічних (як і синонімічних) відношень як між окремими лексемами, так і між окремими лексемами, так і між цілими їх низками.

Якщо при денотативній антонімії фіксуємо протиставлення предметів, явищ чи ознак (високий-низький), то при конотативній – протиставлення оцінок певних явищ чи емоцій, які вони викликають. Але і в одному, і в другому випадку обов’язковою є наявність спільного компонента в зіставленні. У лексичній антонімії це спільний сигніфікат (високий чи низький – характеристика за ростом), у конотативній – спільний денотат (високий може бути поганим чи гарним).

Існування у словах з однаковим або подібним значенням (лексичних синонімах) семи, що виявляє їх полюсну оцінку мовцем, визначає конотативну антонімію: *сонечко* (дівчина легкої поведінки; сприймається з позитивом) – *шльондра* (дівчина легкої поведінки; сприймається з негативом).

На основі цього дослідження, у жаргонізмах розмовної мови він закріплює такі види протиставлень:

- 1) Денотативну антонімію при нульовій або однаковій конотативній семі;
- 2) Конотативну антонімію при предметній синонімії (прагматичні, або оцінні конверсиви);
- 3) Повну антонімію, тобто протиставлення як денотативних, так і конотативних значень;
- 4) Контекстуальну контрарну антонімію; (Миколенко, 2012)

2.2 Використання антонімів у сучасній китайській мові

У своєму дослідженні Нестеренко О.О. розглядає особливості антонімії та антонімів на прикладах вигуків у сучасній китайській мові, які визначають різний спектр емоцій та волевиявлень.

“Розуміння між вигуками і суперечностей між вигуками дає змогу з’ясувати емоційне забарвлення комунікації, установити зв’язки між цими одиницями мовлення та їхнє місце в системі мови” (99 сторінка).

Він наводить приклади вигуків векторної антонімії (тобто дві протилежні дії чи ознаки, значення яких протиставляються одне одному):

- 1) 嗨 [hāi] (вигук що передає радість) - 噫 [yì] (вигук що передає печаль);
- 2) 嗨 [hē] (вигук що виражає радісне здивування) - 噢 [yí] (вигук що виражає здивування, але змішаний з почуттям смутку);
- 3) 嗨 [hē] (вигук що передає задоволення певною подією чи ситуацією) - 吓 [hè] (вигук що передає незадоволення певною подією чи ситуацією);
- 4) 啊 [à] (виражає згоду мовця: 啊, 好吧! - Ага, гаразд!) - 噯 [ǎi] (виражає незгоду мовця: 噯, 我不去! - Ай, я не піду!).

Ці вигуки відносяться до односкладових, також він виділяє багатоскладові вигуки:

- 1) 喔嚩 [ōhuò] (вигук який виражає здивування від якоїсь позитивної події)
 – 噯呀 [àiyā] (вигук який виражає здивування внаслідок негативної ситуації). (Нестеренко, 2014)

В китайській регілії також виражені концепції протиставлення, найвідоміший з них це “Їнь і Ян”, Їнь протиставляється Ян і навпаки. Це протиставлення є основоположником китайської філософії в цілому, але нажаль лінгвісти мало приділили їй часу при дослідженні антонімії в китайській мові. У своєму дослідженні Ван Іцзін розглядає Їнь і Ян в області антонімії, він зазначає що “деякі сучасні китайські філологи вважають, що поява концепції “Їнь і Ян” пов'язане із формуванням опозиційних понять у процесі господарської діяльності людини, про що свідчить семантика слів, що позначають відповідні поняття”, також він додає що у світогляді китайців, зміна пори року є концепцію Їнь і Ян, зміна температурних умов - від холоду до тепла і навпаки. Також він зазначає що концепція Їнь та Ян бере свій початок у китайській астрономії, а астрологи бачачи погодні та температурні зміни, зміну пори року, сформувало таку концепцію. Він відмічає що найпершими ієрогліфами перед “їнь” та “ян” були “холод” та “спека”(“冷” 和 “热”), які є антонімами й прямим протиставленням один одному. Ми точно можемо зазначити що вони є антонімами тому що відповідають вимогам. Саме в концепції Їнь та Ян йде пряме протиставлення антонімів один одному, а не антонімічної пари або зв'язку. Як наприклад зміна у небі сонця “日” на місяць “月” що також являє собою концепцію протиставлення Їнь та Ян. Люди змогли за допомогою “їнь і ян” використовувати антонімію, робити протиставленні зв'язки у своїй лексиці, описувати характеристику речей, людей та явищ у природі. Ми можемо зробити висновок, що “їнь та ян” мали великий внесок у китайському суспільстві, сформувавши перші витoki антонімії до її надлежного вивчення, а перші протиставлення у китайській мові були ще у давнину до нашої ери. (Ван, 2020)

Слід детальніше проілюструвати використання антонімів/антонімічних пар у китайській мові. Звичайні приклади антонімічних зв'язків:

- 1) 浮生若梦 fú shēng ruò mèng “життя як сон” але воно ілюструється у негативному значенні, що життя короткочасне та нестабільне, в той час є антонімічна пара - 甜蜜的生活 tiánmì de shēnghuó що перекладається як “життя - мед”;
- 2) 睡得很熟 shuì de hěn shú “міцно спати” - 失眠 shīmián “втратити сон”.

Антоніми активно використовуються у прислів'ях:

- 1) 平时多流汗，战时少流血 "Вчення гірке, та плід солодкий" – 平时 píngshí використовується тут у вигляді "мирного часу", а його прямиий антонім 战时 zhàn shí як "військовий час";
- 2) 学则明，不学则暗 "Неук живе один раз, учений – тисячу" – в цьому фразеологізмі використовується антонімічна пара 明 míng "місяць" який також виступає у ролі значення "світло" і 暗 àn як "темрява" або "ніч";
- 3) 乐极生悲 lè jí shēng bēi “надмірна радість несе за собою смуток” - в цьому прислів'ї протиставляється ієрогліф 乐 lè “радість, свято” та 悲 bēi “смуток, жалкувати, скучати”.

Також не менш важливим є використання протиставлення у китайській культурології:

- 1) 阴阳 yīnyáng "Їнь і Ян" – у цьому слові є пряме поєднання двох антонімічних ключів 月 yuè "місяць" і 日 rì "сонце";
- 2) 方圆 fāngyuán "квадрат та круг" – це поєднання антонімічної пари має історичне значення у китайській культурі, у давнину 方 fāng позначається як "земля", "жінка", "місяць", "квадрат" і асоціюється з тілом черепахи, тому це пряме протиставлення тіла черепахи та її панцира. 圆 yuán вже позначає "небо", "чоловіка", "сонце", і також має значення "круг", але 圆 yuán також асоціюється з панциром черепахи на якому китайці писали у давнину й перші китайські ієрогліфи були написані саме на панцирах черепах (甲骨文 Цзягувень).

Об'єднання антонімічної пари утворює нове слово, пропонуємо розглянути деякі приклади:

- 1) 大小 dàxiǎo "масштаб", "розмір", у цьому прикладі використовується злиття антонімічної пари, що утворює нове слово – "масштаб" або "розмір";
- 2) 天地 tiāndì "природа", "всесвіт" – це поєднання двох антонімів "небо" і "земля" які утворюють нове слово "природа", "всесвіт";
- 3) 男女 nǎnnǚ "люди" – об'єднання антонімічної пари 男 nán "чоловік" і 女 nǚ "жінка" утворює слово "люди".

У ідіомах:

- 1) 自由自在 zìyóu zìzài "вільний" і його прями́й антонім-ідіома 身不由己 shēn bù yóujǐ "втратити контроль над собою, сам собі не господар";
- 2) 襟怀坦白 jīnhuái tǎnbái “відкритий”, “чистосердечний” - 心怀叵测 xīnhuáipǒcè “підступний”;
- 3) 怒发冲冠 nù fà chōng guān “бути у нестямі від гніву”, дослівно “від гніву волосся уперлося в шапку - 喜不自胜 xǐ bù zì shèng “не в силах стримати радість”;
- 4) 面红耳赤 miàn hóng ěr chì “почервоніти як рак” - 面不改色 miàn bù gǎi sè “не змінюватися у лиці”;
- 5) 守口如瓶 shǒukǒu rú píng “мовчати як риба у воді” - 信口开河 xìnkǒu kāihé “бовтун”;
- 6) 高官厚禄 gāoguān hòulù “висока посада та високий прибуток” - 门可罗雀 mén kě luó què, дослівно як “у воротах можна ставити пастку для горобців”, тобто “немає покупців”;
- 7) 目不识丁 mù bù shí dīng “бути неосвіченим”, “ані трошки не знати” - 学富五车 xuéfù wǔchē “високоосвічена людина”;

- 8) 奴顏婢膝 núyán bìxī “лакейство”, “ставати перед кимось на коліна” - 高风亮节 gāofēngliàngjié “благородство та душевна чистота”;
- 9) 泰然处之 tàirán chǔzhī “залишатися байдужим, спокійним” - 忐忑不安 tǎntè bùān “хвилюватися”
- 10) 见异思迁 jiàn yì sī qiān “нерішучий”, “вагливий”, “непостійний” - 专心致志 zhuānxīn zhìzhì “віддавати себе повністю”, “сконцентровано”, “рішучий”;
- 11) 人云亦云 rényún yìyún “не мати власної думки, думати як всі” - 自成一家 zìchéngyījiā “бути оригінальним”, “бути креативним, індивідуальним”;
- 12) 失之交臂 shī zhī jiāobì “впустити з рук, пропустити зручний випадок; допустити помилку” - 机不可失 jī bù kě shī “не втрачати час” “не прогавити можливість”;
- 13) 朝秦暮楚 zhāoqín mùchǔ “непостійний, мінливий, невірний” - 始终不渝 shǐzhōng bùyú “незмінний”, “неухильний”;
- 14) 杯弓蛇影 bēigōng shéyǐng “боятися” - 处之泰然 chǔzhī tàirán “спокійно віднести”;
- 15) 鹤立鸡群 hèlì jīqún дослівно як “стояти як журавель серед курей”, тобто виділятися - 滥竽充数 lànú chōngshù “не відповідати своєму призначенню”;
- 16) 安居乐业 ān jū lè yè “Спокійно жити та радісно працювати” - 流离失所 liúlíshīsuo “лишитися дому та стати безхатком”;
- 17) 百发百中 bǎi fā bǎi zhòng “на сто пострілів з лука - сто влучень” - 百不一存 bǎi bù yī cún “зі ста не залишити нічого; втратити все”;
- 18) 百折不挠 bǎizhé bùnáo “не згортати зі шляху, незважаючи на сотні перешкод” - 半途而废 bàntú ér fèi “зупинитися на півшляху”;
- 19) 不耻下问 bù chǐ xià wèn “не соромитися ставити запитання” - 好为人师 hào wéi rénsī “любити повчати людей”;

- 20) 不甚了了 bùshèn liǎoliǎo “не дуже розуміти” - 了如指掌 liǎorúzhǐzhǎng
“добре розуміти ситуацію”;
- 21) 出类拔萃 chūlèi bácuì “виділятися,мати здібності” - 碌碌无为 lù lù wú wéi
“не мати ніяких досягнень у житті”.

Висновки до розділу 2

Аналізуючи поданий матеріал, ми можемо зрозуміти що антонімія має велике коло впливу у мові, а її використання ще почалося зі старих часів(особливо використання ідіом у Китаї). А антонімічні пари та антоніми у китайській мові є найбільш глибокими через різне значення та особливості ієрогліфів. В українській мові тільки нещодавно лінгвістами почалося дослідження антонімії, тому це займе деякий час, коли ми побачимо більше інформації та більш широкого дослідження з більш детальними прикладами. Ми можемо точно розуміти глибину антонімії та її вплив у мові на прикладі концепції “їнь та ян” у китайській мові. Нами було досягнуто розуміння використання антонімії та антонімів в українській мові та китайській мові за допомогою наданих прикладів та досліджень.

ВИСНОВОК

Ми змогли вирішити поставленні нами завдання, ми можемо виявити функціональне значення поняття "антонім" та "антонімія". Ми знаємо що є слова з антонімічною парою або зв'язком і не можуть називатися антонімами через недотримання певних умов, та знаємо що є різні види антонімів що будуються за допомогою певних вимог.

Ще ми розуміємо їхні відмінності, умови, засоби будування та використання. Ми знаємо що М.П. Кочерган виділяє: контрарну протилежність, комплементарну протилежність, контрадикторну протилежність та векторну протилежність. У китайській мові антоніми ще поділяються на відносні та абсолютні. А в українській мові виділяють: лексичні антоніми, однокореневі, загальноумовні та мовленнєві. Також ми визначили в яких аспектах використовується антонімія та антоніми. Вони використовуються у літературі, наукових статтях, журналах, мовленні, прислів'ях, ідіомах, релігії та культурології. Тобто антоніми та антонімія це настільки важливе явище у будь-якій мові, що без них неможливо обійтися. За допомогою антонімів ми можемо додати емоційного забарвлення у мову, виразити протилежність, а також висвітлити ознаки речей, людей чи явищ.

论文摘要

反义词是意趾相反的一组词。我们可以够解决我们自己设定的任务，我们可以揭破从属的反义词和反义。我们知道，有些词有反义词的双可是它们不是反义词。我们也知道有很多品种的反义词。反义词有绝对反义词和相对反义词两种类型。根据以上所谈，我们可以了解反义词在语言里就是一种很好的表达意思相对照的工具。应用反义词可以使语义更加明确，更富有表现力。

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- О.П. Бодик, Т.М Рудакова. (2011). Навчальний посібник “Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія” .
- В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк, Є. А. Карпіловська, І. Р. Вихованець, П. Ю. Гриценко, С. Я. Єрмоленко, Л. М. Задунайська, Н. Ф. Клименко, О. С. Мельничук, В. В. Німчук, Г. П. Півторак, В. Г. Скляренко, О. Б. Ткаченко.(2004). Українська мова: Енциклопедія. – Вид. 2-е. випр., доп. К.: Вид-во "Українська енциклопедія" ім. М. П. Бажана, – 824 с.
- І.В. Денисовець.(2020). Наукове дослідження “Антонімія словотворчих засобів у сучасній українській літературній мові”
- Кочерган, М. П. (2010). *Загальне мовознавство* (3 вид.). Академія.
- 孙, 常叙. (1956). 汉语词汇. 吉林人民出版社.
- 何, 蔼人. (1957). 普通话词义.
- Wang, W. (2016). 现代汉语反义词的类别分析以及新加坡华裔中学生对相对反义词的辨析研究.
- 简单常见的反义词大全.
- 胡, 裕树 (1981). 现代汉语.
- Л. М. Полюга. (2006). “Повний словник антонімів української мови”. НАН України, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича. Укр. мовно-інформ. фонд. – 3-тє вид., доп. і виправ. – Київ: Довіра.
- Ірина Мариненко. (2017) Лексикологія української мови: практикум –. К. – 172 с.
- Кочерган, М.П. (1980). “Слово і контекст”.
- 卢, 英顺著. (2007). 面向 21 世纪课程教材 现代汉语系列教材 现代汉语语汇学.
- А.К. Мойсієнко, О.В. Бас-Кононенко, В.В. Бондаренко та ін. (2010). Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика: підручник — К .: Знання, — 270 с.
- Дерба С. М, (2013) “Антонімічні відношення в українській лінгвістичній термінології”. Наукові записки. Серія “Філологічна”

Тараненко К. В. (2016). “Категорії маскулінності та фемінності в антонімії української мови”. Одеський лінгвістичний вісник № 8.

Миколенко Т. М. (2012). “Антонімічні відношення одиниць сленгу”. Наукові записки. Серія “Філологічна”.

Філон М.І. , Хомік О.Є. (2010). “Сучасна українська мова. Лексикологія”. Навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладі.

Нестеренко О.О. , (2014). “Особливості формування антонімічних пар вигуків сучасної китайської мови”. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. №12.

万, 艺玲著. (2000). 汉语词汇教程.

周, 祖谟著. (2005). 汉语词汇讲话.

“书立方” 编委会. (2010). 中华成语故事. 重庆出版社.

Ван,Цзінь. (2020). Мовні маніфестації концептуального бінома Їнь-Ян (阴阳) у китайському мові та їх іноземні інтерпретації